

Akademia Nauk Stosowanych

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu:	Gramatyka opisowa języka					
Okres ważności karty:	IN_JA_P_I_(2023-2026)					
Forma kształcenia:	Studia licencjackie					
Forma studiów:	stacjonarne					
Profil studiów:	praktyczny					
Kierunek studiów:	Filologia					
Specjalność/Specjalizacja:						
Przedmiot realizowany:						
Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	2	ćw	30	100	zaliczenie z oceną	3
		wyk	15	100	zaliczenie	
2	3	ćw	30	100	zaliczenie z oceną	3
		wyk	15	100	zaliczenie	
	4	ćw	30	25	zaliczenie z oceną	3
		egz	0	75	egzamin	
		wyk	15	0	zaliczenie	
Razem			135			9
Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Neofilologii					
Koordynator:	Andrzej Widota					
Język wykładowy:	semestr: 2 - angielski (100%) , semestr: 3 - angielski (100%) , semestr: 4 - angielski (100%)					
Status przedmiotu:	obowiązkowy					
Moduł, grupa przedmiotów:	B. MODUŁ PRZEDMIOTÓW JĘZYKOZNAWCZYCH					
Prowadzący zajęcia:	dr Jacek Molęda, mgr Zbigniew Tomala, dr Andrzej Widota					

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s – seminarium, lab – laboratoria, p – projekt, sk samokształcenie, pz – praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:				
Podstawowa wiedza z zakresu gramatyki języka polskiego i praktyczna znajomość podstaw gramatyki angielskiej				
Cel przedmiotu				
Przekazanie szczegółowej wiedzy na temat podsystemów fonologicznego, morfologicznego i syntaktycznego w języku angielskim. Zwrócenie uwagi zarówno na funkcjonalne podejście do poszczególnych zjawisk, jak też kontrastywne (porównawcze) spojrzenie głównie w zestawieniu z językiem polskim. Przekazanie ogólnej wiedzy dotyczącej głównych nurtów współczesnej fonologii. Przekazanie szczegółowej wiedzy na temat dźwięków mowy (głosek), nadrzędnych jednostek rytmicznych, oraz suprasegmentalnych cech mowy. Umożliwienie zrozumienia wzajemnego oddziaływania znaków pisanych i fonemów we współczesnym języku angielskim. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami analizy morfologicznej a także procesami morfologicznymi w języku angielskim, kreatywnością słowotwórczą, specyfiką niefleksyjnego tworzenia nowych jednostek leksykalnych. Zapoznanie z możliwymi systemami morfologicznymi w innych językach. Przekazanie wiedzy na temat fleksji oraz kategorii gramatycznych związanych z poszczególnymi częściami mowy i ich wykładników (liczby, przypadku, osoby, czasu gramatycznego czasownika czy stopnia przymiotnika). Przekazanie podstawowych informacji na temat składni, zapoznanie z aparatem pojęciowym dotyczącym składni. Zapoznanie z różnymi podejściami do analizy składniowej. Zwrócenie uwagi na współzależności pomiędzy składnią, morfologią i semantyką a także szczegółowa analiza budowy morfologiczno-syntaktycznej zdań pojedynczych i złożonych. Poprawienie umiejętności sprawnego posługiwania się językiem angielskim w odniesieniu do wszystkich płaszczyzn językowych.				
Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się Student, który zrealizował przedmiot:	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalno ści/kierunku studiów
1	ma zaawansowaną wiedzę na temat fonologii, morfologii i składni i ich roli w systemie języka; zna tendencje rozwojowe gramatyki opisowej i metody jej praktycznego zastosowania w działalności zawodowej filologa języka nowożytnego lub tłumacza;	M4 (Referat), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Ćwiczenia praktyczne), M2 (Prezentacje multimedialne)	Ocena prezentacji multimedialnej, Kolokwium, Egzamin	K_W01
2	ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę o pojęciach i zasadach analizy porównawczej języków, jej przydatności w opisie języka, ze szczególnym uwzględnieniem języka polskiego i języka angielskiego; oraz zna ich zastosowanie w działalności zawodowej filologa języka nowożytnego lub tłumacza;	M4 (Referat), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Ćwiczenia praktyczne), M2 (Prezentacje multimedialne)	Ocena prezentacji multimedialnej, Kolokwium, Egzamin	K_W04
3	właściwie wyszukuje, analizuje, selekcjonuje, wykorzystuje posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu gramatyki opisowej w celu realizacji typowych oraz nietypowych zadań w działalności zawodowej filologa języka nowożytnego, korzystając z najnowszych technik informacyjno-komunikacyjnych;	M4 (Referat), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Ćwiczenia praktyczne), M2 (Prezentacje multimedialne)	Ocena prezentacji multimedialnej, Kolokwium, Egzamin	K_U01
4	prawidłowo wykorzystuje terminologię językoznawczą na poziomie fonologicznym, morfologicznym i składniowym podczas analizy tekstów i zjawisk językowych w pracy zawodowej filologa języka nowożytnego lub tłumacza;	M4 (Referat), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Ćwiczenia praktyczne), M2 (Prezentacje multimedialne)	Ocena prezentacji multimedialnej, Kolokwium, Egzamin	
5	stosuje zasady i reguły gramatyczne i umiejętnie dostosowuje styl wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku angielskim	M4 (Referat), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Ćwiczenia praktyczne), M2 (Prezentacje multimedialne)	Ocena prezentacji multimedialnej Kolokwium, Egzamin	K_U14

6	jest gotów do rozwiązywania problemów językowych oraz rozwoju swoich kompetencji językowych w oparciu o metody opisu języka angielskiego w ramach działalności zawodowej filologa języka nowożytnego lub tłumacza;	M4 (Referat), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Ćwiczenia praktyczne), M2 (Prezentacje multimedialne)	Ocena prezentacji multimedialnej,	K_K01
---	--	--	-----------------------------------	-------

Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)	
Ćwiczenia praktyczne (M1 - ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy), Prezentacje multimedialne (M2 - prezentacja multimedialna), Referat (M4 - przygotowanie referatu), Praca z materiałem źródłowym (M3 - praca z materiałem źródłowym i ćwiczeniowym)	
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się	
wiedza: Kolokwium Egzamin Ocena prezentacji multimedialnej umiejętności: Kolokwium Egzamin Ocena prezentacji multimedialnej kompetencje społeczne: Ocena prezentacji multimedialnej	
Warunki zaliczenia	
Obecność na zajęciach (dopuszczalne dwie nieobecności nieusprawiedliwione e semestrze), aktywny udział w zajęciach, przedstawienie prezentacji multimedialnej zgodnie z ustalonym harmonogramem, podejście do testów i kolokwium	
Treści Kształcenia	
	Liczba godzin
Semestr: 2	
Forma zajęć: wykład	
Budowa i funkcje narządów artykulacyjnych. Kryteria klasyfikacji dźwięków mowy: aspekty artykulacyjne i akustyczne. Zapis transkrypcyjny w praktyce. Źródła informacji o wymowie (słowniki, źródła internetowe) Klasyfikacja samogłosek: monoftongi. Klasyfikacja samogłosek: dyftongi i tryftongi. Klasyfikacja spółgłosek, zbitki spółgłoskowe. Jednostki rytmiczne mowy i ich części: sylaba jako najmniejsza jednostka rytmiczna. Teorie sylaby. Istota akcentu. Tendencje w umiejscawianiu akcentu. Prefiksy i sufiksy a akcent. Akcent w wyrazach złożonych (compounds). Wyrazy nieakcentowane (function words). Fonologia suprasegmentalna. Akcent wyrazowy, frazowy i zdaniowy. Intonacja w zarysie ogólnym. Kombinatoryczne właściwości głosek. Spółgłoskowe procesy kontekstowe. Upodobnienia głosek, elizja, palatalizacja. Redukcje samogłosek i spółgłoski nieme. Główne nurty w fonologii: różne koncepcje fonemu (psychologiczna, fizyczna). Funkcjonalna koncepcja fonemu: szkoła praska. Fonologia generatywna (N. Chomsky).	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
Budowa i funkcje narządów artykulacyjnych. Kryteria klasyfikacji dźwięków mowy: aspekty artykulacyjne i akustyczne. Zapis transkrypcyjny w praktyce. Źródła informacji o wymowie (słowniki, źródła internetowe) Klasyfikacja samogłosek: monoftongi. Klasyfikacja samogłosek: dyftongi i tryftongi. Klasyfikacja spółgłosek, zbitki spółgłoskowe. Jednostki rytmiczne mowy i ich części: sylaba jako najmniejsza jednostka	30

rytmiczna. Teorie sylaby. Istota akcentu. Tendencje w umiejscawianiu akcentu. Prefiksy i sufiksy a akcent. Akcent w wyrazach złożonych (compounds). Wyrazy nieakcentowane (function words). Akcent wyrazowy, frazowy i zdaniowy. Intonacja w zarysie ogólnym. Kombinatoryczne właściwości głosek. Spółgłoskowe procesy kontekstowe. Upodobnienia głosek, elizja, palatalizacja. Redukcje samogłosek i spółgłoski nieme.	30
Semestr: 3	
Forma zajęć: wykład	
Fonologiczna ewaluacja ilościowa i jakościowa. Morfofonemika. Relacje między pisownią i wymową (relacja fonem - grafem). Wprowadzenie teoretyczne (morfem, jego rodzaje), Analiza morfologiczna i jej podłoże fonologiczne. Morfem, morf, alomorfy. Morfologia derywacyjna i fleksyjna. Germańskie i niegermańskie źródła procesów słowotwórczych. Morfologia rzeczownika. Prefiksy pochodzenia łacińskiego i greckiego. Konwersja, derywacja zerowa. Wyrazy i prefiksy obcego pochodzenia. Wyrazy złożone (compounds). Inne procesy słowotwórcze: clipping, back-formation, reduplication, blends. Akronimy, eponimy. Żargon, slang, eufemizmy. Proces natywizacji zapożyczeń	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
Fonologiczna ewaluacja ilościowa i jakościowa. Morfofonemika. Relacje między pisownią i wymową (relacja fonem - grafem). Wprowadzenie teoretyczne (morfem, jego rodzaje), Analiza morfologiczna i jej podłoże fonologiczne. Morfem, morf, alomorfy. Morfologia derywacyjna i fleksyjna. Germańskie i niegermańskie źródła procesów słowotwórczych. Morfologia rzeczownika. Prefiksy pochodzenia łacińskiego i greckiego. Konwersja, derywacja zerowa. Wyrazy i prefiksy obcego pochodzenia. Wyrazy złożone (compounds). Inne procesy słowotwórcze: clipping, back-formation, reduplication, blends. Akronimy, eponimy. Żargon, slang, eufemizmy. Proces natywizacji zapożyczeń	30
Semestr: 4	
Forma zajęć: wykład	
Miejsce składni w analizie językowej. Wprowadzenie do dyscypliny. Wzajemne relacji składni i semantyki. Związki syntagmatyczne i paradygmatyczne. Różnice w podejściu do problemów składniowych: gramatyka transformacyjno-generatywna, funkcjonalna gramatyka leksykalna; struktury powierzchni i głęboka, kompetencja i wykonanie; asymetria pomiędzy znaczeniem a treścią; relacje pomiędzy znaczeniem a innymi poziomami struktury języka. Budowa zdania pod względem informacji: „topic and focus” kwestia zależności syntaktycznej.	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
Miejsce składni w analizie językowej. Wprowadzenie do dyscypliny. Wzajemne relacji składni i semantyki. Związki syntagmatyczne i paradygmatyczne. Różnice w podejściu do problemów składniowych: gramatyka transformacyjno-generatywna, funkcjonalna gramatyka leksykalna; struktury powierzchni i głęboka, kompetencja i wykonanie; asymetria pomiędzy znaczeniem a treścią; relacje pomiędzy znaczeniem a innymi poziomami struktury języka. Budowa zdania pod względem informacji: „topic and focus” kwestia zależności syntaktycznej.	30
Forma zajęć: egzamin	
Budowa i funkcje narządów artykulacyjnych. Kryteria klasyfikacji dźwięków mowy: aspekty artykulacyjne i akustyczne. Zapis transkrypcyjny w praktyce. Źródła informacji o wymowie (słowniki, źródła internetowe). Klasyfikacja samogłosek: monoftongi. Klasyfikacja samogłosek: dyftongi i tryftongi. Klasyfikacja spółgłosek, zbitki spółgłoskowe. Jednostki rytmiczne mowy i ich części: sylaba jako najmniejsza jednostka rytmiczna. Teorie sylaby. Istota akcentu. Tendencje w umiejscawianiu akcentu. Prefiksy i sufiksy a akcent. Akcent w wyrazach złożonych (compounds). Wyrazy nieakcentowane (function words). Akcent wyrazowy, frazowy i zdaniowy. Intonacja w zarysie ogólnym. Kombinatoryczne właściwości głosek. Spółgłoskowe procesy kontekstowe. Upodobnienia głosek, elizja, palatalizacja. Redukcje samogłosek i spółgłoski nieme. Główne	0

nurty w fonologii: koncepcje fonemu: psychologiczna, fizykalna. Główne nurty w fonologii: funkcjonalna koncepcja fonemu: szkoła praska. Główne nurty w fonologii. Główne nurty w fonologii: fonologia generatywna (N. Chomsky). Fonologia suprasegmentalna. Fonologiczna ewaluacja ilościowa i jakościowa. Morfofonemika. Relacje między pisownią i wymową (relacja fonem - grafem). Wprowadzenie teoretyczne (morfem, jego rodzaje), Analiza morfologiczna i jej podłoże fonologiczne. Morfem, morf, alomorfy. Morfologia derywacyjna i fleksyjna. Germańskie i niegermańskie źródła procesów słowotwórczych. Morfologia rzeczownika. Prefiksy pochodzenia łacińskiego i greckiego. Konwersja, derywacja zerowa. Wyrazy i prefiksy obcego pochodzenia. Wyrazy złożone (compounds). Inne procesy słowotwórcze: clipping, back-formation, reduplication, blends, akronimy, eponimy. Żargon, slang, eufemizmy. Proces natywizacji zapożyczeń. Miejsce składni w analizie językowej. Wprowadzenie do dyscypliny. Wzajemne relacji składni i semantyki. Związki syntagmatyczne i paradygmatyczne. Różnice w podejściu do problemów składniowych: gramatyka transformacyjno-generatywna, funkcjonalna gramatyka leksykalna; struktury powierzchni i głęboka, kompetencja i wykonanie; asymetria pomiędzy znaczeniem a treścią; relacje pomiędzy znaczeniem a innymi poziomami struktury języka. Budowa zdania pod względem informacji: „topic and focus” kwestia zależności syntaktycznej.	
--	--

Literatura	
Podstawowa	
Burton-Roberts, N., <i>Analysing Sentences</i> , Longman, London 1997	
Katamba, F., <i>English words: structure, history, usage</i> , Routledge, London, New York 2005	
Kavka, S., <i>English Linguistics for Novices: An Introductory Course</i> , Repronis, Ostrava 2003	
Kavka, S., <i>The English Verb: A Functional Approach</i> , Ostravská Univerzita, Ostrava 1995	
Kavka, S., Mołęda, J., Widota, A., <i>Fonetyka i fonologia ogólna i kontrastywna</i> , Wydawnictwo PWSZ Racibórz, Racibórz 2006	
Quirk, R. et al., <i>University Grammar of English</i> , Longman, London 2010	
Roach, P., <i>English Phonetics and Phonology</i> , CUP, Cambridge 2000	
Svoboda, A., <i>Lectures on English Syntax. Handouts for lectures on English syntax for the second year students of English</i> , Repronis, Ostrava 2004 -	
Szymanek, B., <i>Introduction to Morphological Analysis</i> , PWN, Warszawa 1998	
Uzupełniająca	
Hewings, M., <i>English Pronunciation in Use: Advanced</i> , CUP, Cambridge 2007	
Svoboda A., Opelova M., <i>A Brief Survey of the English Morphology</i> , Ostravska Univerzita, Ostrava 1998	
Štekauer, P., <i>Rudiments of English Linguistics</i> , Slovacontact, Prešov 2002	
Sposób określenia liczby punktów ECTS	
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się	Obciążenia studenta [w godz.]
Zajęcia dydaktyczne	135
Samokształcenie	0
Praca własna studenta	90
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	225
Liczba punktów ECTS	
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	9

Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	135	5,4

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.